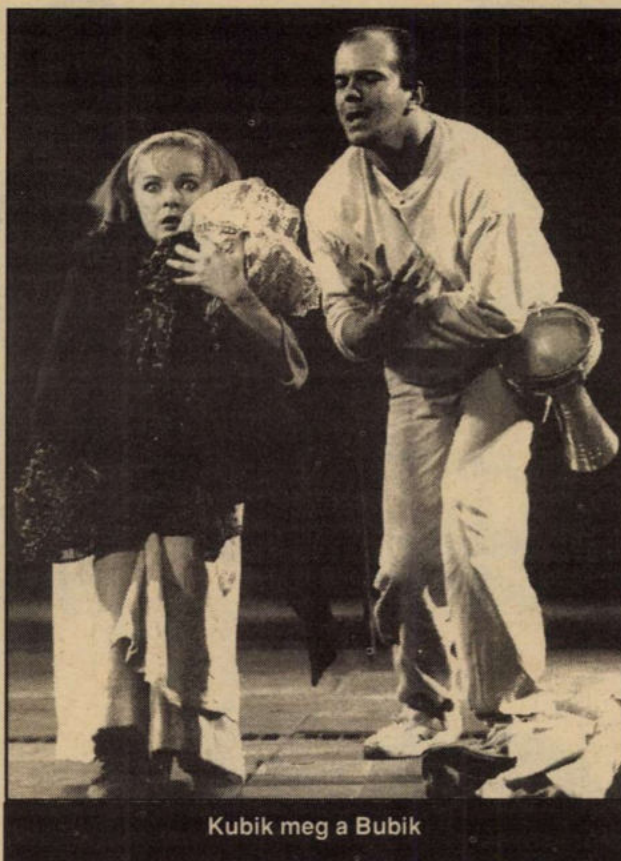

KAUKÁZUSI BIZONYÍTÉK

Egy lapra tettek föl pénzt, presztízst

Mindent egy lapra tett fel Csiszár Imre, a Nemzeti Színház igazgatója. Pénzt, rendezői presztízst, a színház rangját. Az általa rendezett *Kaukázusi krétakörrel*, úgy fest, nyert. Brecht darabját – a szerző egyik kedvelt műfaji meghatározásával élve – tándrámaként vitte színre. Nem a szó hatvan évvel ezelőtt megalkotott értelmében. A színház mai helyzetére adott iskolás pontosságú, de egyetemi szintű választ ez a Kaukázusi krétakör.

Súlyosan ráfizetéses előadások, csökkenő éreklődés, a nemzet színháza mivolttal járó politikai kötéltáncenyyszer – e kellemetlenségekkel kellett szembenéznie a Nemzeti nemrég kinevezett igazgatójának, amikor rendezőként hozzákezdett egy új darab próbáihoz. Nem választott kifejezetten könnyű megoldást. Sőt, ami nehézséget egy darabválasztás produkálhat, az itt adva volt. Brechtért soha nem rajongott a hazai közönség, arra tehát nem lehetett számítani, hogy a bemutató hírére városszerte örült rohangálás kezdődik a jegyekért. Játsszik a színház most egy MDF-es szerző darabját: *Csurka István*: Döglött aknák, s egy SZDSZ-hez tar-

Kubik meg a Bubik

tozó szerző művét: **Eörsi István** Szophoklész-átiratát. S vajon mivel áll elő ebben az egyensúlyi helyzetben a Nemzeti első számú embe-

re? Nos, Brechtel, aki, mint tudott, a háború után marxista meggyőződése okán az NDK-t választotta hazájául. Ezt ma aligha lehet olcsó

népszerűséget hajhászó döntésnek mondani.

A színház az anyagi gondokra is dacosan reagált a Kaukázusival. A színvilágban elképesztő összeget, a hírek szerint hatmillió forintot költöttek erre az előadásra. E tényből azonban arra lehetett következtetni, hogy itt művészig is valami szokatlan történhetett. A talmít, a feldíszített, az operaszerűen csillogót gyűlölő Brechtet hatmillió forinttal nyakon öntené! Ez is merész – bár mostanság azért már nem egyedülálló – kihívás.

A végén kezdve: látszik, mire költötték a pénzt. Az előadás gyönyörű. A reflektorok varázsolnak, a díszletek világokat teremtenek, a királyi jelmezek előtt valóban térdet kell hajtani, ha kell, záporos hull a színpadra, ha kell, hó. Jól érzi magát az ember szemé, sok széppel udvarolnak neki. Ettől persze még üres is lehetne az előadás. De nem az. Sőt zsúfolt. Telibe talált epizódalakításoktól hemzseg, biznyságúal annak, hogy nemcsak pénzt, hanem legalább annyi invenciót, művészi alázatot és tehetséget is mozgósított a társulat, mint amennyi forintot.

A darab meséje, a grúziai

palotaforradalom után anyjától, az elűzött kormányzó feleségétől elhagyott csecsemő sorsa ismert.

A színháziakra tekintve pedig mintha érdekes megfeleléseket kínálna. A gyereket a szegény, de tisztességes és áldozatkész Gruse veszi magához. Nagy megpróbáltatásokon átverekedve magát éveken keresztül neveli, amikor visszatér a városba az édesanyja, aki – pusztán az általa nyerhető örökség kedvéért – visszaköveteli a gyereket. A léha szélhámosból lett bírót megérinti a történet, s a krétakör próbájával dönt: a középre állított gyerek azé, mondja, aki kihúzza a korból. A vér szerinti anya rántja ki a gyereket, mert Grusénak nincs szíve ahhoz, hogy az erősködéssel fájdalomt okozzon a kicsinek. A bíró dönt: a gyerek iránt irgalmas, őt a korból kiengedő Grusét mondja ki anyának.

Cserhalmi György titokzatosan sokszínű bírója, *Kubik Anna* mesterien egyszerű Gruséja s *Béres Ilona* varázslatosan stilizált kormányzóne édesanyja e nagyjelentel megkoronázza az előadást.

És megkönnyítik az írás befejezését. Ha ők nem ilyenek, ha nem ennyire és igazán színészek e darabban, nehezen boldogulnék a következő gondolat, amely pedig kínálja magát: adódik, hogy a színházat, ezúttal éppen ezt a színházat lássam a gyerek szerepében, s úgy érezzem, a róluk szóló vitákhoz szólnak. Az őket rángató (húzó, hívogató, csalogató, ajnározó – ezúttal nem az erőszakosság léte vagy nemléte a döntő) politikai erőknek üzenik, az szereti igazán ezt a gyermeket, aki elengedi. Cserébe pedig, íme, ezt tudják produkálni. Ha kell, még Brechtből is lenyűgözően okos látványosságot. Igaz, nem kevés pénzért.

Igy azonban, ilyen nagyformátumú alakításokkal, minden ízében ihletett produkcióval, valóban egyenes derékkel lehet feltenni a kérdést: ezt kínáljuk; vajon kellünk-e még?

Nagy N. Péter

Csongrádi Kata a plakátokon

MEGELŐLEGEZETT ÁLDÁS

Csongrádi Kata a Déliben, az Üllői úton, a Lenin körúton, a város nagyon sok helyén; választási plakáton, a Független Magyar Demokrata Párt színeiben.

Es mégis, az egyik este a tévében megtudhattuk: Csongrádi Kata nem képviselőjelölt, csak a párt lelkes propagálója. Akkor hát a szórólapok, a plakátok?!

– Ez a véletlenek egybeesése. Mert az úgy volt, hogy én már tíz éve énekelek a családról és erről is irok – Isten, család –, s alakult egy párt, amelynek azonos a hitvallása az enyémmel. Megkerestek. Megkértek, hogy adjam szignáljukhoz az „Áldj meg engem” című számomat. Persze hogy adtam, és vállaltam, hogy eszméiket terjesztem, agitálom a pártnak. De a képviselőjelöltségről nem volt még szó.

– *Tehát megelőlegezték az áldását, vagyis a jelöléshez való beleegyezést?*

– Persze hogy kapacitálnak, szó is van róla, nagyon is szó van róla, de én nem vállaltam el. Mondja, maga minek drukkol?

– *De hát a plakátokon az arcképe – Isten, család, haza –, akárhogy nézzük, ez egy képviselőjelölt szabályos választási plakátja.*

– Nem egészen, és a plakáton csak azt mondom, hogy szavazzanak a Független Magyar Demokrata Pártra, és nem azt, hogy szavazzanak Csongrádi Katára.

(kgy)